فرهنگ ملی مشاغل استاندارد و تحلیل شغل استاندارد

سعید دژبخش
مدیر موسسه کاریابی هستی

◆ فرهنگ ملی مشاغل استاندارد و تحلیل شغل استاندارد

تحلیل شغل باید برای منحصر کردن ابعاد کفایت ها، ویژگی ها و معیارهای مهم عملکرد موفقیت آمیز شغلی و با هدف مشخص کردن عواملی که باید بررسی شود، انجام شود. نوع و حیطه تحلیل شغل بستگی به هدف ارزیابی، پیچیدگی شغل، آشنائی کافی و مناسب با شغل و شباهت شغل مورد ارزیابی با شغلهایی که قبلاً مورد مطالعه قرار گرفته‌اند، دارد. ابعاد موردنظر همچنین باید ازطریق تحلیل چشم‌اندازها، ارزشها، راهبردها یا اهداف سازمان تعیین و مشخص شوند.

تحلیل شغل به معنای مشخص کردن اجزاء تشکیل دهنده یک شغل است که شامل شرح وظایف، مسئولیتها، خصوصیات و ویژگیهای لازم برای انجام موفقیت آمیز وظایف و مسئولیت ها، همچنین بررسی شرایطی است که شغل در آن انجام می‌شود.

به عبارت دیگر، تحلیل شغل استاندارد عبارت از مطالعه و بررسی یک شغل به منظور مشخص کردن ماهیت فعالیت ها و تعیین شرایط احراز آن شغل از نظر دانش، استعداد، مهارت و ویژگیهای رفتاری و شخصیتی است. به این منظور ضروری است تعریف دقیقی از هر شغل روی وب گاه ارایه شود و نکات مختلف راجع به آن تعیین شود، به ویژه ارتباط شغل با مهارت و ارتباط مهارت با آموزش از آن جمله برای تحلیل شغل باید به پرسشهای زیر پاسخ داده شود:

۱-چه کاری انجام می‌شود؟
۲-کار چگونه انجام می‌شود؟
۳-هدف از انجام کار چیست؟
۴-انجام کار نیاز به چه مهارتها، رفتار و توانایی‌هایی دارد؟

تحلیل شغل. روشی است که امکان کسب اطلاعات لازم در موردیک شغل خاص به وسیله روشهای متفاوت از قبیل مشاهده، مصاحبه و پرسشنامه را فراهم می کند. در تحلیل شغل اولین مرحله مشخص کردن شرح وظایف و مسئولیتهای یک شغل است که در شرح وظایف باید توضیحات مربوط به وسائل، تجهیزات، مواد و ملزومات موردنیاز برای انجام کار نیز وجود داشته باشد. تحلیل گر با توجه به این اطلاعات می تواند خصوصیاتی را که افراد باید برای انتخاب شدن در یک شغل خاص داشته باشند، مشخص نماید. ابعادی که باید در تحلیل شغل مورد توجه قرار گیرند، عبارتند از:

۱-تعیین شاخصهای مهارتی شغل
۲ - تعیین گروه شغل (طبقه‌بندی مشاغل براساس طبقه‌بندی بین المللی مشاغل)
۳ -تعیین درجات مهارت شغل (تا ده درجه یا مرحله مهارتی: استادکار، ماهر، درجه یک، درجه دو، درجه سه، مبتدی، مهارت عمومی و غیره)
۴ - فرآیند انجام کار
۵-وسائل مورد نیاز برای انجام کار
۶ - مواد لازم
۷ -شرایط استاندارد محیطی در محیط کار یا تعیین توانایی های فیزیکی و روانی مورد نیاز شغل، ارگونومی و روانشناسی مشاغل و شرایط کار (که شامل: زمینه، محیط کار، خطرات، ویژگیهای جسمانی و توانایی ها و رفتارها و غیره می‌شود.)
۸ - عنوان و تعریف دقیق شغل، شرح تکالیف شغلی و چشم‌انداز شغل در ایران (شامل توانایی های مهارتی و انتظارات جامعه از آن شغل و شرایط احراز)
۹-درجه‌بندی و تعیین سخت و زیان آور بودن شغل و میزان کار حداقل و حداکثر در هفته
۱۰ -نکات ایمنی و بهداشت کار مربوطه و ارایه آگاهی های لازم برای متقاضی
۱۱ -تعیین میانگین، حداقل و حداکثر دستمزد در آن شغل
۱۲- تعیین خدمات رفاهی استاندارد ضروری برای آن شغل
۱۳- تعیین وضعیت زنان و کودکان در آن شغل
۱۴- دوره‌های آموزشی آن شغل برای طی مراحل و ارتقاء در آن و نیز جزوات آموزشی آن مهارت
۱۵-شیوه برگزاری آزمون‌های استاندارد
۱۶- تاریخچه شغل، تجارب و روند تحول و آینده در آن شغل
۱۷- تعیین درجه فنّاوری شغل
۱۸ - تعیین قوانین حاکم بر آن شغل (مقررات و بخشنامه‌ها)
۱۹-تعیین درجه خلاقیت موردنیاز در شغل
۲۰ -تعیین تعداد شاغلین فعلی و کمبودهای فعلی/ پیش بینی آینده و تقاضا در آن شغل با آمار
۲۱- چگونگی ایجاد کسب و کار در آن شغل و هزینه ایجاد شغل (و ارایه راهنما در صورت مقدور بودن)
۲۲- فهرست ونتایج قراردادهای منعقد شده در این زمینه در دستگاه‌های اجرایی مرتبط با شغل (شرح وظایف، طبقه‌بندی مشاغل و ۹۰۰۰ ISO)
۲۳- گردآوری تعاریف مربوط به شغل در جهان با تأکید بر کشورهای مشابه ایران
۲۴ -بررسی میزان و تعداد شغل در ایران و جهان، تحلیل تطبیقی با سایر کشورها
۲۵ - درصد از کل استخدام‌های کشوری
۲۶ -شرایط ورود به شغل

۲۷ -شرایط رسیدن به حد مطلوب در شغل
۲۸- مدارک تحصیلی، تخصصها و تجربیات موردنیاز
۲۹- ملزومات لازم برای شغل
۳۰ -جایگاه شغل در بخش و ارتباط آن با دیگر مشاغل مرتبط
۳۱- تشریح کلی فرآیند کاری هر شغل و تعریف کار، روش کار و شرایط جانبی مشاغل
۳۲ -تحلیل حوزه‌های فعالیت، انواع فعالیت ها، شناخت، مهارت ها، تجهیزات کاری موردنیاز، روند فعلی و آتی در شغل موردنظر
۳۳- تخمین اهمیت، مشکلات و موانع کاری هر شغل
۳۴- مصور کردن مشاغل
۳۵- ارائه پیشنهاد جدول مالیاتی

برای این مهم ضروری است تمام دستگاه‌های اجرایی توسط وزارت کار و امور اجتماعی بسیج شوند و این نکته در تفاهم‌نامه‌های منعقده بین وزارت کار و امور اجتماعی و دستگاه‌های اجرایی به نحو بارزی درج شود و به ساختار اداری دولت در این طرح توجه جدی تری شود و اصلاحات لازم از خود بدنه دولت آغاز شود.

از این رو اولویت های زیر می تواند مطرح شود:

۱ -اولویت کارهای اداری و ستادی (کارمندی، مدیریتی و مشاغل عالی تر نظام)
از لحاظ گستردگی و تیپ بودن در تمام ادارات و بنگاه‌ها
۲ -اولویت کارهای پزشکی و درمانی
از لحاظ اهمیت جانی و وجود نظام پزشکی قدرتمند
۳-اولویت کارهای فرهنگی و آموزشی (استاد، دبیر، محقق،...) (چاپ، مراکز رشد)
از لحاظ تاثیرگذاری و ایجاد اصلاحات عمیق در جامعه
۴-اولویت کارهای بازرگانی
از لحاظ اهمیت صادرات به ویژه صادرات غیر نفتی
۵ -اولویت کارهای نظامی و انتظامی
از لحاظ وجود طبقه بندی دقیق و الگو بودن (کلاسیک و غیر کلاسیک)
۶- اولویت کارهای ساختمانی و عمرانی
به لحاظ اهمیت آن در طرح‌های عمرانی کشور و گستردگی ساخت و ساز و کیفیت مسکن (زلزله)
۷ -اولویت کارهای کمتر شناخته شده و ناشناخته در جامعه و ارزآور
از لحاظ وجود ظرفیت توسعه در کشور (گردشگری، فنّاوری نو، صنایع دریایی، دریانوردی و غیره)

رمضان فصل دعاست و تابستان فصل وباست...!؟!

هدایت اله زارع :بهورز خانه بهداشت گلستان

خصیصه دادن افطاری به روزه داران محترم،توزیع چای و شربت و دیگر اقلام غذائی که یکی از هموطنان عهدار تهیه آن می گردند و سعی می نمایند با اطعام دیگر روزه‌داران فیض بیشتریاز ره آوردا ین ماه‌الهی نصیب خودنمایند، توصیه‌ایست که نبی مکرم اسلام(ص)جهت بهترشدن روابط انسانی و کم شدن تبعیض ها ارائه فرموده است و از آنجا که باعث ایجاد شورو هیجان و همدلی بیشتر این مراسمات می گردد سنت پسندیده ایست ولیکن نباید از چشم دور داشت که تهیه این شربت آلات و... چه بسا اگر برطبق موازین صحیح و درست بهداشتی نباشد پیامدهای ناگواری آنهم در سطح وسیع و در جمعیت قابل توجهی ایجاد خواهد نمود و همشهریان محترم عنایت داشته باشند که رعایت نکات بهداشتی در آبدارخانه های مساجد و تکایا که بازرسان بهداشت محیط در بازدیدهای خود به متولیان مساجد و تکایا توصیه می نمایند جهت جلوگیری از بروز فاجعه‌ای که معمولا در فصول گرم رخ می دهد و آن وباست... .این بیماری که شخص دچار اسهال آبکی پرفشار و بدون درد می شود و اندکی بعد استفراغ روی می دهد.در مواردشدید ممکن است حجم مدفوع از ۲۵۰ سی سی به ازای هر کیلو وزن بدن در ۲۴ساعت بیشتر شود و بیمار تا جهل بار در روز دفع مدفوع داشته باشد . مدفوع در این بیماران فاقد صفرا و خون وخاکستری رنگ(نمای آب برنجی) و دارای بوی غیر زننده است .بزودی به علت کم آبی بیمار وارد مرحله روی هم خوابیدگی عروق(کلاپس) می شود وبا از دست دادن ۵-۳ درصد وزن طبیعی بدن تشنگی و باکاهش ۸-۵ درصد وزن بدن،هیپوتانسیون وضعیتی،ضعف و سرگیجه،تاکیکاردی دیده می شود. کاهش بیش از ده درصد وزن بدن منجر به ترشح کم ادرار و گاهی قطع کامل ادرار،نبض ضعیف،چشمهای گود رفته،پوست چروکیده و شکم فرورفته(قاشقی شکل) هیپوترمی،گرفتگی عضلانی به علت اختلالات الکترولیتی و در شیرخواران فرورفتگی ملاج و در نهایت خواب آلودگی و مرگ می شود .معمولا در اثر مصرف مایعات آلوده و شربتهائی که در شرایط غیر بهداشتی تهیه می شود میکروب این بیماری به انسان منتقل میگردد و اگر درخاطرتان مانده باشد چند سال پیش متاسفانه طغیان وبا در جنوب کشور باعث صدمات جانی و مالی به هموطنان عزیز شد. برای جلوگیری از بروز این بیماری رعایت نکاتی ساده می تواند سلامت روزه داران را بعد از یک روز روزه داری تضمین نماید .

۱-همیشه در تهیه شربتها سعی شود از آب لوله کشی که مطمئن هستیم کلرزنی شده است یا از آب جوشیده استفاده شده است .
۲-حتی الامکان سعی شود از آب میوه ها و سبزیجات پاستوریزه استفاده شود و از تهیه شربت آلات در مساجد پرهیز شود.
۳-سعی شود از ظروف یکبار مصرف بازیافتی استفاده شده که معمولا پس از استفاده دوباره به طبیعت باز گردد.
۴-سبزیجات و میوه جات را قبل از مصرف با محلول پرکلرین گندزدائی و پس از شستن با آب سالم مصرف کنید .
۵-برای مصرف شیر از فرآورده های شیر پاستوریزه یا شیر جوشیده استفاده شود
۶-در مواردیکه ساخته شدن شربت ها توسط مواد خوش طعم کننده صورت میگیرد سعی شود این مواد از مراکز استاندارد تهیه و تاریخ تولید،انقضاء،شماره پروانه ساخت و نام شرکت مورد نظر روی محصول درج شده باشد
۷-استفاده از سجاده و مهر شخصی باعث حفظ سلامت نماز گذاران میشود.
۸-از همراه بردن کفش به داخل مسجد به علت آلودگی به طور جدی خودداری گردد .
۹-رعایت پاکیزگی نشانه شخصیت افراد و احترام به این مکان مقدس است لذا از ریختن زباله در محوطه و داخل مسجد خودداری گردد.و با پیش بینی سطلهای آشغال همراه با کیسه زباله در نقاط مختلف مکان از پراکنده کردن ظروف در محیط اطراف و کوچه و خیابان خودداری شود.
۱۰-کارکنان آبدارخانه و تمام کسانیکه با توزیع آب،چای و هرنوع مواد غذائی سروکار دارند موظف اند کارت معاینه پزشکی معتبر داشته باشند و همچنین روپوش به رنگ روشن به تن داشته باشند .

به سیگار بگویید نه!

قسمت سوم؛

عباس خادم الحسینی
مدیر و مدرس موسسه روانشناسی راه نجات

دود سیگار خون رسانی را در رگ هایی که وظیفه ی تغذیه ی پوست را بر عهده دارند و مواد غذایی را به سلول های پوستی می رسانند محدود می کند که این امر باعث می شود تغذیه ی پوست به طور کامل انجام نشود و پوست زودتر از موعد دچار چین و چروک گردد و لطافت، شادابی و زیبایی خود را از دست بدهد. این اتفاق در نقاط خاصی از بدن که پوست ظریف تر، حساس تر و آسیب پذیرتری دارند (مثل اطراف چشم ها، پیشانی و دور لب) بیشتر رخ می دهد و محسوس تر است. دود سیگار به سلامتی و شادابی موها نیز آسیب می رساند و می تواند به عنوان عاملی برای ریزش موها عمل کند. علاوه بر این از سلامتی و زیبایی موهایی که ریخته نشده اند نیز می کاهد. دود مخرب سیگار که مستقیماً از ناحیه ی گلو عبور می کند می تواند به مرور روی تارهای صوتی اثرات مخرب و گاهاً جبران ناپذیری بگذارد و باعث خش دار شدن صدا گردد.

یکی دیگر از پاداش هایی (!) که سیگار به دوستداران خود می دهد و من آن را به همه خصوصاً به کسانی که به ظاهر خود اهمیت بیشتری می دهند هشدار می دهم زردی دندان هاست. دود سیگار به سرعت روی رنگ و کیفیت دندان ها اثر منفی می گذارد و دندان هایی سست و زرد را به شما هدیه می دهد. در واقع می توان گفت که بخش عمده ای از بیماری های لثه و دندان ناشی از مصرف سیگار است.

همانطور که گفتم نهایتاً تا ۳۰ ثانیه بعد از مصرف سیگار، نیکوتین موجود در آن در تمام بدن پخش می شود و به همه ی سلول ها می رسد. افزایش نیکوتین در بدن باعث بالا رفتن میزان کلسترول در خون می شود که این امر می تواند فرد را با آسیب های جدی مواجه کند. علاوه بر این، نیکوتین موجود در سیگار می تواند برخی از رگ های بدن را کاملاً مسدود کرده و عملیات خون رسانی را با مشکل مواجه کند. به طور کلی می توان گفت دود سمی و مخرب سیگار نه تنها خون که یکی از مهم ترین مایعات بدن است بلکه تمام دستگاه گردش خون را آلوده می کند و به عملکرد این دستگاه مهم و حیاتی بدن آسیب می رساند.

دود سیگار اثرات بسیار مخربی روی جنین مادران باردار دارد. بخش عمده‌ای از این عوارض به دلیل تأثیر گاز مونواکسید کربن موجود در دود سیگار روی اکسیژن خون جفت می باشد که وظیفه ی خون رسانی به جنین را به عهده دارد.

مادران بارداری که سیگاری هستند یا در معرض دود سیگار قرار دارند باید بدانند که به احتمال زیاد نوزادشان هنگام تولد، وزن کمتری خواهد داشت و یا حتی ممکن است فرزند خود را نارس یا ناقص به دنیا بیاورند. از همین روست که متخصصین زنان و زایمان به مادران باردار توصیه ی اکید می کنند که از سیگار و دود آن شدیداً دوری کنند. البته این دود سمی، پس از زایمان نیز از کیفیت شیر مادر می کاهد و بر رشد جسمانی کودک اثر منفی می گذارد. گفتیم که سیگار عامل بروز بیش از ۵۰ نوع بیماری مختلف در بدن است. یکی از این بیماری ها که بسیار هم در بین افراد سیگاری شایع است برونشیت مزمن می باشد. دود سیگار ریه های فرد را تحریک می کند و التهاب نایژه ها را به وجود می آورد. این مساله به مرور بیماری برونشیت مزمن را در فرد ایجاد می کند. آمفیزم بیماری شایع دیگری است که ممکن است گریبان سیگاری ها را بگیرد. به وجود آمدن هوا یا گاز به صورت غیر طبیعی در بافت های بدن را آمفیزم گویند که پیر شدن زود هنگام ریه ها را در پی دارد.

این دود خطرناک بر کبد نیز تأثیرات ناخوشایندی دارد و می تواند مسمومیت تدریجی این اندام مهم و پرکار را رقم بزند. معده، روده ها، مثانه و دستگاه تولید مثل نیز از آسیب های این دود در امان نیستند. فشار خون بالا یکی دیگر از عوارض مصرف سیگار است. دود سیگار برای کسانی که آلرژی دارند نیز عاملی تحریک کننده و منفی محسوب می شود و می تواند هر نوع حساسیتی را تشدید کند.

روماتیسم قلبی، تنگی نفس، زخم معده و روده، سینوزیت، پوکی استخوان، آرتروز، پیری زودرس، ضعف حافظه و آلزایمر زودتر از موعد از دیگر عوارض مصرف سیگار است. علاوه بر همه ی این موارد که فقط بخشی از بیماری های ناشی از مصرف سیگار بود، کشیدن سیگار بر عملکرد بسیاری از داروها نیز تأثیرات منفی می گذارد و روند درمان برخی از بیماری ها را دچار اختلال می کند یعنی بهبودی و درمان کامل را به تعویق می اندازد. احتمالاً تا اینجای کار بخشی از علاقه ی خود را به کشیدن سیگار از دست داده اید. این طور نیست؟ از صمیم قلب امیدوارم اینطور باشد.

البته ممکن است پیش خود فکر کنید که که این بیماری ها سال ها با شما فاصله دارند. در این صورت من به شما عرض می کنم که خیلی هم مطمئن نباشید. این فاصله شاید آنقدر ها هم که فکر می کنید زیاد نباشد. ضمناً آن سال هایی که فکر می کنید خیلی دور هستند بالاخره روزی فرا خواهند رسید و شما را در گیر خود خواهند کرد. بعضی ها هم ممکن است با این ادعا که ما روزی دو سه نخ بیشتر سیگار نمی کشیم فکر کنند که سیگاری نیستند و خود را از خطرات سیگار در امان بدانند. هستند کسانی که گمان می کنند کم سیگار کشیدن ضرر چندانی ندارد. این در حالی است که شما فقط با زدن یک پُک به سیگار بیش از ۴۰۰۰ نوع ماده ی شیمیایی مضر را وارد بدن خود می کنید که حدود ۶۰ نوع آن سرطان زاست. واقعیت این است که هیچ امنیتی در برابر مقدار کم سیگار وجود ندارد. حتی کشیدن یک نخ سیگار در یک هفته هم می تواند تمام مضرات سیگار را که در صفحات قبل برای تان شرح دادم در شما پدیدار کند. حتی یک پک سیگار هم می تواند به ریه و قلب شما آسیب برساند و اثرات مخربی روی دستگاه های مختلف بدن تان، اندام ها، پوست، مو و ظاهر شما بگذارد. در نظر داشته باشید که به ازای هر پکی که به سیگار می زنید به ده ها بیماری و سرطان کشنده خوش آمد می گویید. زندگی، سلامتی، جوانی، شادابی و طراوت شما، نعمت های بسیار ارزشمندی هستند که از جانب خداوند به شما اهدا شده اند. اجازه ندهید دود سیگار آنها را نابود کند. اگر در قبال این هدایای ارزشمند الهی، اندکی احساس مسئولیت کنید هرگز حاضر نخواهید شد چنین ظلمی را در حق خود روا بدارید. اگر همه ی این مطالبی که من در مورد مضرات جسمی سیگار شرح دادم را خواندید و هیچ احساس خاصی در شما پدیدار نشد، به خاطر معمولی بودن این مطالب نیست بلکه نشان دهنده ی این است که متأسفانه شما برای سلامتی و زندگی خود بهایی کمتر از حد واقعی آن قائل هستید و این بسیار جای تأسف دارد.

از شما خواهش می کنم بخش مضرات جسمی سیگار را بارها و بارها مرور کنید. لطفاً این حقایق تلخ را چندین بار بخوانید و هر بار خواستید به سیگار پک بزنید به آن فکر کنید. به راستی سلامتی شما چقدر می ارزد؟ در ازای دریافت چه مقدار پول حاضرید سلامتی خود را بفروشید؟ صد میلیون تومان؟ یک میلیارد تومان؟ چقدر؟ می دانید که روی سلامتی هیچ قیمتی نمی توانی گذاشت. یک انسان عاقل در ازای دریافت همه ی دنیا هم حاضر نیست سلامتی خود را بدهد. شاید احساس کنید که با زدن چند پک به سیگار هنگام عصبانیت، خستگی یا دیگری می توانید باعث تسکین موقت خود شوید. اما خواهش می کنم از خود بپرسید: به چه قیمتی؟ سیگار یعنی زندگی کوتاه تر، سلامتی کمتر، پیری زودرس، کاهش قدرت بدنی، دندان‌هایی سست و زرد و هزار و یک مشکل دیگر. لطفاً به عنوان یک انسان عاقل به این سوال جواب دهید: آیا ارزشش را دارد؟ متأسفانه آسیب های سیگار فقط منحصر به جسم و سلامتی نمی شود. سیگار، این دشمن کوچک اما بسیار خطرناک، آسیب های دیگری را نیز برای دوست-داران خود به ارمغان می آورد که برخی از آنها عبارتند از: اگر شما فیلم های قدیمی چند دهه پیش را به دقت دیده باشید حتماً متوجه این مسأله شده اید که در فیلم های قرن بیستمی (چه ایرانی و چه خارجی) معمولاً هنرپیشه ها و قهرمانان فیلم، سیگار به دست با ژست هایی جذاب و فریبنده، در بعضی صحنه ها مقابل دوربین حاضر می شدند و هنرنمایی می کردند. ظاهراً آن روزها سیگار کشیدن نوعی کلاس و پرستیژ اجتماعی محسوب می شده. احتمالاً نیم قرن پیش مردم به سیگار و سیگاری به شکل بدی نگاه نمی کردند اما همه ی ما می دانیم که امروزه دیگر این طور نیست.

ادامه دارد...

روز جهانی جمعیت در سال ۱۳۹۲
«سلامت باروری جوانان»

◇◆◇◆◇◆